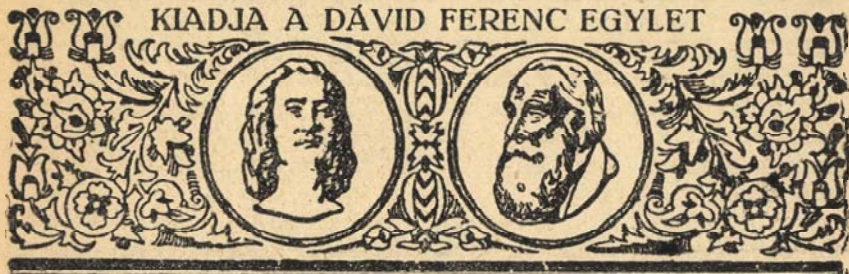

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKOLCSOS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította : DR. BOROS GYÖRGY.

Újévi szózat.

(Az összes unitárius gyülekezetekben és távoli
szórványokban lakó Híveinkhez.)

Jelige: „Új eget és új földet várunk az ő Igé-
rete szerint, amelyekben igazság lakozik.“

2. Péter III., 13.

Kedves Atyámfiai az Úrban!

Első ízben szólok Hozzátok az Újesztendő reggelén, mint az egész magyarországi Unitárius Egyház püspöke. Szeretném, hogyha egyszerű szavaim útát találnának a Ti szívetekbe; mert akkor bizonyára megértenők egymást, mint ősi Anyaszentegyházunknak bátor hitvallói és imádkozó gyermekei. Megértenők egymást, mint az újjáéledő magyar Haza hűséges polgárai, akiknek a kötelességteljesítés parancsszavára egymással nemes versenyre kelve kell forgolódnunk a szolgálattételben, az áldozathozatalban.

Templomaink — égre néző tornyaikkal — ezt magyarázzák. Reá mutatnak az örök Teremtőre, akit a mi hitelődeink a századok folyamán lélekben és igazságban imádtak s ebben az áldott evangéliumi szellemben hagyták reánk a szent örökséget, amelyet nekünk, mint késő utódoknak, meg kell becsülnünk.

Iskoláink — a bennök buzgólkodó és növekedő gyermek-sereggel — szintén erre köteleznek. Ha ezeket sok küzködés között, a nehéz próbák ideje alatt, Isten segedelmével fenn tudtuk tartani, — most az újabb magyar világ örvendetes idején, csak annál inkább tegyünk meg mindent azok fennmaradása és továbbépítése érdekében.

Négy száz éves múltunk amellet tanuskodik, hogy amikor

324. Nagyt. Benczédi Pál tanár ur
Unit. Koll.

az Isten házáról és az iskoláról volt szó, minden egyes Hívünk meghozta a maga áldozatát a köz javára és Isten dicsőségére. El nem titkolható örömmel szemléltük a távolból is a Kultúr-házak emelkedését, amelyek a falu népének társadalmi egybe-
forradását és magyar nemzeti érzésben való gyarapodását szolgálják és szolgálják.

Önkényt vettetek magatokra ezt az újabb terhet; mert az apostollal Ti is bizonyára lelketek hő vágyában, szívetek titkos redői között *új eget és új földet* vártatok, amely az Ő ígérete szerint a maga idejében az isteni kegyelem különös ajándékából meg is érkezett.

S ha már itt van, örvendjünk neki és adjunk hálát érte a mi egy igaz Istenünknek, s igyekezzünk magunkévá tenni a benne rejlő üdvösséget és salaktalan tiszta örömet, amely az igazság gyökerébe meríti a maga boldogító erejét.

Kedves Atyámfiai! Nem lehet közömbös előttünk az a világhelyzet, amelyben a reánk szakadt újabb világháborúval szemben állunk.

Fiaink a fronton, vagy a hazai vártán, fegyverrel védekeznek az egész keresztény civilizációt elsöprő szennyes áradattal szemben. És a belső fronton is mindenkinek készen kell állania s vigyázással és rendtartással, fegyellemmel és odaadással kell vállalnia mindazt, ami eleddig reánk nehezedik. És pedig az egyesekre és családokra, az intézményekre és az egész magyar nemzeti társadalomra.

Aki egyebet nem tehet, az ám imádkozzék; de oly buzgón és oly meggyőzően, hogy annak ígérete szerint meg is láthassa az *új eget, új földet*, amelyben igazság lakozik. Igazság, az Őr ítéletének lánglelkű bajnoka, aki mint az Újkor Messiása, már nem ígélet többé, hanem élő valóság.

Aki pedig az imádság mellé odacsatolhatja áldozatos lelkének jó cselekedeteit, vegye fontolóra, hogy amikor jót tesz, egyúttal sajátmagával szemben gyakorolja a legnagyobb, a legszebb jótéteményt.

Szükségeink nagyok. Minden oldalról kiáltanak felénk. *Odaát* is elhangzik egy-egy elfojtott sóhajtás: meddig, Úram, meddig? — A sok elfojtott sóhajtásból itt és amott nagy zivatar támad... Isten kegyelméből talán éppen ez hozza meg majd azt az *új eget, új földet*, amiért dolgoztunk s amiért imádkozni és dolgozni meg nem szűnünk soha.

Ilyen értelemben, boldog újévi jókívánataim mellett fogadják az egyházi és világi Hívek, kicsinyek és nagyok, szegények és gazdagok egyaránt, főpásztori üdvözlőmetem.

Kolozsvár, 1942 január 1.

Szeretettel:
JÓZAN MIKLÓS s. k.
püspök.

Irányelvek az egyházközségek életében.

A protestáns egyházakban az egyházi élet irányítása az egyházi és világi elem testületei által történik.

A lelkészek a hitélet irányításában hivatásszerű tevékenységükkel a nyájnak valóban vezérei, lelki pásztorai, de viszont az egyházigazgatás terén a világi elem nagy erkölcsi erejét a testületi tevékenységben lehet és kell értékesíteni.

E tekintetben az egyház alkotmánya az „Egyházközségi Közgyűlés“-ben rendszeresítette a hívek közreműködését.

A közgyűlés tagjai: az összes egyházközségi tisztviselők s az egyházközségnek minden nagykorú bérfizető *férfi* tagja.

Választásoknál szavazati joggal bírnak az özvegyek és önálló nők is (13. §.).

Egyházközségi közgyűlés évenként rendszeren kétszer, rendkívüli esetben a szükség szerint többször is tartatik.

Az egyházi élet rendszerében kifejlődött, hogy *a közgyűlés határoz* a kebli-tanácsban elfogadott évi *számadás és költség-előirányzat felett.*

Ez rendszerbelileg akként alakul, hogy az őszi (vagy újév előtti) közgyűlés határoz *a jövő évi költség-előirányzat felett* és az újév utáni közgyűlés foglalkozik az előző évi számadással és határoz afelett.

Minden testületben ezek a vagyoni kérdések szabják meg a szellemi élet kifejesztésének kereteit és ezért az egyházhívek minél nagyobb számban kell, hogy az egyház minden életnyilvánulását megbeszélő közgyűlésen résztvegyenek és az egyház szempontjából fontos gondolatokat mérlegeljék.

A törvény oly fontosnak tartja a közgyűlés állásfoglalását, hogy minden közgyűlési tagnak megadja a jogot ahhoz, hogy az egyház érdekében felfolyamodással élhessen.

A helyes egyházkormányzás tehát azt parancsolja, hogy az egyház ügyei iránt érdeklődő hívek az egyházközségi közgyűlésben való tevékenységre és munkásságra tömörítendők, nem pedig a törvény rendszerével ellenkezően és törvényellenesen a „Kebli Tanács“-ban. Az egyház iránti érdeklődés ily módon fokozható.

A jogokkal szemben azonban kötelezettségeik is vannak. Ezért az Egyházi Főtanács az 1925. évi ftjvk. 56. pontjában a Szervezeti Törvény 13. §-hoz kiegészítésül felvenni rendelte:

„Egyházközségi tisztviselők választásánál csak azok az egyházi tagok gyakorolhatják szavazati jogukat és egyházközségi tisztségre (gondnok, pénztárnok, magtárnok, jegyző, keblitanácsos, egyházfi) csak azok választhatók, akik az előző évi rendes képét (egyházi adót) a választás napjáig befizették.“

Ez az egyházi élet szempontjából még az erdélyi nyomorúságos viszonyok közt is oly nagy horderejű kérdésnek találtatott, hogy a Főtanács szükségesnek látta ezzel foglalkozni.

Arról természetesen szinte fölösleges is szólni, hogy az erkölcsi defektusban szenvedők az erkölcsös élet megvalósítására hivatott egyházban a jelzett tisztségekre meg nem választhatók, jóllehet az egyházi törvény ezt nem vette fel a kizáró szabályok közé.

Még természetesebb erkölcsi követelmény mindenkire nézve a törvények megtartása.

A családapától fel az ország kormányzójáig mindenki az erkölcsi követelmény hatása alatt kell, hogy vallja: a törvényeket (vallási, erkölcsi, családi, egyházi és országos törvényeket) megtartom és másokkal is megtartatom.

A közgyűléssel szemben az Unitárius Egyházalkotmány a „Kebli Tanács“ az egyházközség ügyvezető testülete és a közgyűlés legközvetlenebb végrehajtó szerve, ami abban a kötelezettségben is kifejezésre jut, hogy tartozik a közgyűlést érdeklő minden intézkedéséről, határozataról és általában az egyházközségi életet érdeklő eljárásról a közgyűlés elé *jelentést* terjeszteni (46. §.).

Ez a „*jelentés*“ nem az elnök által előterjeszteni szokott apró, s időtrabló „bejelentés“, — hanem szerves és iránymtutató „*jelentés*“, amely a hívek érdeklődésének a felkeltésére és a megbeszélés alá kerülő fontosabb kérdések iránti tájékoztatásra is ki kell, hogy terjeszkedjék.

A Kebli Tanács emez ügyvezető tevékenységét juttatja kifejezésre a Szerv. Törvény 27. §. b) pontja is ekként:

„Végrehajtja a *közgyűlés* és felsőbb hatóságok és tisztviselők jogérvényes határozatait.“

A közgyűlés azonban arról, hogy a határozatai valóban végre lettek-e hajtva, a Kebli Tanács évi jelentéseiből szerezhet tájékozódást, de természetesen joga van minden közgyűlési tagnak kérdést intézni a határozatok mikénti foganatosítása iránt.

Hogy ez a közgyűlési jog mennyire elhalványult, mennyire illuzórius, mondhatnám fakir-életű jog, azt legjobban igazolná bárhol az, ha évekre visszamenőleg *jelentés* kéretnék, hogy a közgyűlés határozatai közül melyek és mi okból nem mentek teljesezésbe?

Ezzel csak rámutatok arra, hogyha mi az egyház alkotmánya szerint nem élünk, akkor végeredményben minden homályba merül.

Hogy az egyházi életben a homálynak mik a következményei, azt a vezetőség jobban kell, hogy érezze, mint az egyháztagok.

A „Kebli Tanács“ és a „közgyűlés“ egymáshoz való viszonyáról és az egyházi élet jelenségeiről részletesebben szólni nem kívánok, kiemelem, hogy van oly irányú protestáns egyházi szabályozás is, ahol az egyházközség presbiteriumának és a képviselő testületnek a hatáskörébe tartozik az egyházi

élet súlypontja. Én úgy nézem, hogyha az egyházhívek a „közgyűlés“en gyakorolható jogukat ott — ahol az egyházközségi élet ellanyhult — gyakorolni fogják, akkor az unitárius egyházközségek közszelleme máról-holnapra új életre támad.

Ha az egyházhívek a saját jogaik gyakorlásával szemben közönyösek maradnak és a közgyűlések iránt nem érdeklődnek, akkor az egyház vezetésével szemben nem jogosultak kesergő, kuruc-panaszzkodásra, hanem különös köszönettel kell, hogy adózzanak, hogy a presbitérium és a vezetőség a közgyűlés széleskörű jogának a gyakorlása nélkül is az „egyházközség hajóját“ szélcsendes vizeken kormányozzák.

A valóság szempontjából a legelső feladat az, hogy a rendes közgyűlések a törvény szellemének megfelelően előkészíttessenek, arról a közgyűlési tagok a helyi szokásnak megfelelően kellő módon és kellő időben értesíttessenek, a közgyűlések a parlamentári formák tiszteletbentartásával és a szólásszabadság szellemében vezettessenek és oly időben tartassanak, hogy úgy a hívek, mint az elnökség kellő nyugalommal teljesíthessék kötelezettségüket.

Ma minden egyes egyházközségnek — az időleges, kisebb kérdéseken felül — két kérdés ad gondot: a) az egyházközség vagyoni állapotának rendbentartása, illetve rendbehozása és b) az egyházközség tisztviselőinek és intézményeinek korszerű *anyagi* ellátása. Ez a két kérdés szorosan egymásba kapcsolódik s egyben az egyetemes Egyház irányításával és kormányzásával is szerves összefüggésben áll.

A helyi autonómia jelentősége ily esetekben lép hatékonyan előtérbe, de egyben a közösséget képviselő Egyház gondoljai is ilyenkor mutatkoznak.

Mi, unitáriusok, sokkal jobban szeretjük egyházunkat, sem-hogy egyházunk iránti kötelességünket elhanyagolhatnánk.

Dr. T. Gy.

Jeles mondások.

A magasabbrendű élethez, az elhivatáshoz csak a lelki élet emelheti föl az egyest úgy, mint a nemzetet.

A mai társadalmi nyomornak, mérgező bacilusai azáltal tenyésztődnek ki, hogy a legegyszerűbb ember épűgy, mint a társadalom minden rétegének túlnyomó része, különösen a nők — tévesen fogják föl, tévesen értelmezik és tévesen valószínűsítik meg az *élet értelmét*. Ezért oly nagy a boldogtalanság, aminő csak a nagy világréngések korszakában volt.

Az unitárius hitvallás puritán erkölcsre tanít és nevel és puritán életfelfogást hirdet. *Dr. Tóth György: Visszaemlékezések.*

Erdélyi híveink Budapesten és a bányavidéken.

A bécsi döntés egyházunk diaszporaproblémáit a magyarországi részekben ismét meggazdagította. A határmegvonás az élet és munkalehetőségek adottságait megváltoztatta, s a munkátkeresőket új úton indította el. E széleságazatú probléma-kör két részét ismertetem vázlatosan az alábbiakban:

I. A területfelszabadulás után nem sokkal *megindult a vándorlás Budapest felé*. Az első év tapasztalata után az idei ősz még több embernek adta kezébe a vándorbotot. A vándorlás út-iránya leginkább a fővárosba vezetett, ahol legtöbb a munkaal-kalom, s ahol a munkátkeresők reménye szerint legmagasab-bak a bérek. E munkakereső táborban nagy létszámukkal a leg-jelentősebb csoportot háztartási alkalmazottnak elszegődött leányaink jelentik, s eddigi becslések szerint számuk jóval felül van *háromszázon*, hasonló vándortömeget jelent az a mintegy száz székely legény és férfi, akiknek legnagyobb része szintén csak mint alkalmi munkás keresi meg kenyerét. E csoport tagjai csak átmenetileg telepedtek meg Budapesten s egy bizonyos idő elteltével ismét hazatérnek. Természetes, hogy soraik-ból jó néhányan örökre ideragadnak.

A budapesti egyházközség és annak kebelében működő Unitárius Nőszövetség sokat tett az elhelyezés megkönnyítése érdekében, de általánosságban azt mondhatjuk, hogy háztar-tási alkalmazottak könnyen találtak munkát Budapesten, s a székely leányokat a háziasszonyok szívesen felfogadták. Egy kisebbségi csoportjuk körében a Nőszövetség kezdeményezésére *Bedő Juliska* kezdte meg az egyházi munkát. Az őszi idő be-álltával, elsősorban a homorodalmási és karácsonyfalvi leányok és legények kezdtek eljárogatni a Misszió-Ház gyülekezeti ter-mébe, ahol az ifjúsági egyesület ott tartózkodó tagjai szerez-tettel karolták fel őket. Szent Mihály napján a délutáni úrva-csoraosztáson még csak 12-en voltak jelen, az adventi időben a délutáni istentiszteletre már állandóan ötven leány járt el. Karácsony ünnepén mindkét templomunkban tartott istentisz-teleteinken új szint jelentettek a székelyruhás leányok és le-gények, s annak dacára, hogy délelőtti templomozásokra sokan eljöttek, elsőnapján délután a Misszió-Ház templomában tar-tott istentiszteleten *Ferencz József* lelkész 87 székely leánynak és legénynek osztott úrvacsorát, akik egy-két kivételtől elte-kintve, ősi viseletükben jelentek meg a templomban.

Ma már mintegy százra tehető azoknak a száma, akik va-sárnap és ünnepnap délután a Misszió-Ház gyülekezeti termé-ben töltik el szabad idejüket. A Misszió-Ház lelkészei, dr. *Csiki Gábor* és *Ferencz József*, felváltva minden vasárnap délután 6 órakor istentiszteletet tartanak, melyet szorgalmasan látogat-nak. A karácsonyi istentisztelet után egyszerű kis karácsonyfa-

ünnepélyt rendeztünk. A gyülekezeti teremben Nagy Sándor kántorunk vezetésével egyetemi hallgató fiataljaink közül többen szorgalmasan foglalkoznak velük, s felolvasás, szavalatok betanulása, egy-egy rövid előadás, népi táncok és énekek gyakorlása teszi hasznossá szórakozásukat, melyet úgy, mint ott-hon az ifjúsági együletben, tánccal tesznek változatossá. Együtt-létük, önmagában, foglalkoztatás nélkül is érték, mert elvonja őket az utcák és pesti kis korcsmák lelket és testet egyaránt megrontó légkörétől.

Azok a leányok és legények, akik olyan faluból jöttek el, ahol élénk ifjúsági együleti élet folyt, azonnal feltalálják magukat a közösségben s örömmel, másokat is lelkesítve és toborozva járnak el az összejövetelekre, ellentétben azokkal, akik a téli hidegben is az egész vasárnap délutánt nagyrészt a Keleti pályaudvar előtti téren ácsorogják végig.

E munka csak akkor eredményes és egyházmentő, ha a gyakran helyet változtató leányok címét megtudjuk. Székelyföldi lelkésztársaimat arra kérjük, hogy több alkalommal is hirdessék ki a szószékről, hogy itt Budapesten a Misszió-Ház templomában IX. Högyes Endre-u. 3. sz. alatt minden vasárnap este 6 órakeresztény istentiszteletet tartunk részükre, s a gyülekezeti teremben egymás között tölthetik el szabad idejüket, szórakozással és hasznos foglalatossággal.

Most farsangi ünnepélyt készítenek elő, s egy nagyobb színdarab betanulását is tervbe vették.

II. Zsilvölgyéből elmenekült, legtöbb esetben évek takarékos munkájával szerzett kis ingóságait elpredált híveink közül sokan telepedtek le a magyarországi bányavidékeken. Két nagyobb csoport alakult körükből, az egyik *Felsőgallán*, ahol a karácsonyi ünnepen *Ferencz József* lelkész már úrvacsorát is osztott körükben, a másik *Egercsehízen*. Kisebb csoportra találunk *Dorog*, *Tokod*, *Nagybátony*, *Brenberg* és *Pécs* bányatelepein, akiknek egybeírása és meglátogatása most folyik.

E híveink öntudatos hitéletet élő és követelő unitáriusok, akik a zsilvölgyi unitárius misszió eredményességét hirdetik unitáriusságuk bátor megvallásával. Reméljük, hogy a körükben tartott istentiszteletek, gyermekeik hitoktatása továbbra is megtartja öke egyházunk buzgó híveinek.

Ha együtt, egy helyen települhetnének meg, egy erős kis unitárius gyülekezetet alkotnának, így legnépesebb csoportjukban, *Felsőgallán*, sines még 50 lélek együtt.

* * *

E rövid tájékoztató során nem foglalkozhattunk Budapesten állandó munkát talált s itt családotul megtelepedett székelyföldi gyülekezeteinkből idezarándokolt híveinkkel, jó volna, ha ezekről, s általában minden ideköltözködésről lelkésztársaink a *budapesti lelkesi hivatalt*, *V. Koháry-utca 4. sz.* érte-

sítenék. A Székelyföldről itt elhelyezkedett iparostanoncok és a testvérközségek által taníttatott gyermekek között is vannak unitáriusok. Tanoncot találtam már a fővároson kívül Debrecenben, Győrön és Kecskeméten, testvérközség által taníttatásra elvállalt gyermek van Kunszentmiklóson is.

Ha tudunk róluk és a többiekről, akkor igyekszünk velük foglalkozni, hogy unitárius és székely öntudatukban megerősítve megtarthassuk őket anyaszentegyházunk építésére.

Budapest.

Ferencz József.

Titkári jelentés 1941. nov. hó 15. napján.

Mélyen tisztelt közgyűlés! 1941. január 11-én volt utolsó közgyűlésünk, amikor részletes beszámolót olvastam fel az addig végzettekről. Ez alkalommal vázlatos tájékoztatót kívánok adni Egyletünk közgyűlésén megjelent tagjainak arról, hogy mit végeztünk mi, a központi Elnökség és választmány és mit végeztek az egyes egyházközségek, mint fiókegyesületek.

Valaki úgy jellemezte a felszabadulásunk óta eltelt egy esztendő, mint amely az általános új körülményekhez való alkalmazkodás, életforma-keresés és az új helyzetbe való behelyezkedés esztendeje volt. Közületek és egyesületek itt Erdélyben nem igen tudtak zökkenés nélkül átjutni ezen az esztendőn s az örömmek, a felszabadulásnak, a diadalnak esztendeje az egyesületek életében nem mondható legeredményesebbnek. Ez az év egy kicsit az egyéni sorsok éve volt. Általában mindannyian nagyon el voltunk foglalva azzal, hogy életünket, magunkét és családunkat a lehető legjobb körülményekkel indítsuk el a megváltozott életben. Tagjaink közül sokan állások után néztek, fizetéseiket, nyugdíjaikat rendezgették, iparigazolványokat szereztek, vállalatokat indítottak el, kereskedést nyitottak, általában életünk külső körülményeit rendeztük s ez — őszintén megmondjuk — bizonyos mértékben rovására ment annak a munkának, melyet egyesületünkkel kapcsolatban vállalserkölcsei és kulturális tevékenységnek szoktunk mondani. Ezért gondolom, ne próbáljunk egymásnak egyen-egyen szemrehányást tenni s ne marasztaljuk el Egyleteinket sem — természetes rendje volt ez az életnek. Mindenki tartozott saját egyéni sorsának azzal, hogy megfelelő módon gondoskodjék magáról és övéiről.

Unitárius vonatkozásban ezt az esztendőt mindezekon túl jellemezte az is, hogy ezek alatt a hónapok alatt történt meg Egyházunk általános őrsváltása, mellyel kapcsolatos elő- és utómunkálatok az Egylet sok-sok munkását igénybevétték.

Mindazonáltal az elmúlt hónapok sem teltek el munkátlanul s beszámolónk nem eredménytelenségről, csupán lecsökkentett, lelassított módon elvégzett munkáról nyújthat képet.

Január óta öt választmányi gyűlésen, két választmányi értekezleten kívül több elnöki megbeszélést tartottunk. Ez alkalmakkor igyekeztünk Egyletünk folyó és új kérdését tőlünk telhetőleg lelkiismeretesen rendezni. A marosvásárhelyi zsinat alkalmával tartott egyletközi ünnepnek előkészítésében más egyházi egyesületekkel együtt közreműködtünk. Az elmúlt hetekben a szokásos őszi felolvasó-gyűléseket megtartottuk s ez alkalmakkal szerencsénk volt Dr. Gyulai Zoltán egyetemi tanár úr sorozatos előadásait és Dr. Gelei József főgondnok úr előadását hallgatni.

Az Egylet kebli lapját az „Unitárius Közlönyt” a miniszterium 24 oldal terjedelemmel engedélyezte, szerkesztőt a Sajtó Kamara tagjai közé fogadták. Már januárban beszámoltam arról, hogy a 4000 példányban megjelenő kebli lapunknak milyen nagy vesztesége volt az, hogy a Délerdélyben maradt unitárius előfizetők, az addigi előfizetők 40%-ban lemaradtak. Ez alkalommal emellett a tény mellett meg kell állapítsuk azt is, hogy a lecsökkentett példányszámban megjelenő Közlöny a megújult magyar életben bizonyos közönnyel fogadtatott tagjaink részéről, mert esztendőkre visszamenőleg nem igen tudunk olyan határozott nemtörődömségre rámutatni, mint azt az előfizetők hátrálékát illetően az elmúlt évre tehetjük. Reméljük, hogy a fentebb említett belső- és külső természetű s csupán az első esztendőben jogosult másirányú foglalatosság ezután nem lesz rovására ennek a nagy ügynek. De reméljük különösen azt, hogy lelkészeink kongrua-elrendezésének lényegi és formai befejeződése után ez a kérdés is normálisabb mederbe fog tereledni.

Naptárunkat 1941 évre 4000 példányban adtuk ki s ebből csak véletlenül, egy egyházközség figyelmetlensége folytán maradt meg 56 darab, míg a helyzet így alakulására való tekintettel válaaztmányunk úgy határozott, hogy 1942-re csak 3000 példányban nyomtatja ki a naptárt. Reméljük, hogy ilyen mennyiségben nemsokára elhagyja a nyomdát.

A januári közgyűlésen beszámoltunk a megelőzőleg hirdetett pályázati eredményekről. Később választmányunk Nemes Nagy Márta „Kék hegyek honában” című kis gyermekszindarabját különnyomatban is forgalomba hozta. Guráth Béláné ügybuzgó és lelkes választmányi tagunk szíves áldozata folytán az idénre egy újabb pályázatot tudtunk hirdetni, melynek eredményéről beszámolunk. Egyben jelentem, hogy a választmány határozata értelmében azt a 20 pengő jutalmat, melyet ilyen értékű könyvek formájában eszközlünk, csak az év végeztével fogjuk odaitélni annak az egyházközségi egyesületnek, mely az elmúlt évben legeredményesebb munkásságot fejtette ki. Erről annakidején lapunkban beszámolunk.

Alapszabályunkat megfelelő belügyminiszteri módosításokkal láttuk el s ez a közgyűlés van hivatva ilyen értelemben elhatározni a változtatásokat.

Meg kell még emlékeznünk a Duna-Tisza menti Egyházkörnek a nemrégén tartott jubiláris ünnepségéről, melyen anyaegyletünket Dr. Ifj. Mikó Imre tagtársunk képviselte, illetve üdvözölte az Egylet vezetőségét.

Egyletünk több halottjáról kellene ez alkalommal megemlékeznünk, kik kicsiny Egyleteinkben szép egyháztársadalmi munkát végeztek, most azonban egyetlen nagy halottunk emléke felidézésével gondoljunk óraájuk.

Kérem a közgyűlést, hogy rövid felállással kegyeletesen áldozzunk Dr. Boros György Egyletünk volt díszelnökének és nagy munkásának ez évben történt elhalálózása alkalmával s egyben benne, emlékében áldozzunk a névtelen munkásoknak is. (Felállás).

Koporsójánál Benczédi Pál szerkesztő mondott búcsusztakat Egyletünk részéről. Legyen emléke áldott.

Az Egylet anyagi kérdéseiről a magam részéről csupán azt jelzem, hogy a mostani kiadással kapcsolatban kebli kölcsönt voltunk kénytelenek igénybevenni. Ezenfelül azonban kértük az E. K. Tanácsot, hogy a 300 példányban megküldött missziós Közlöny ára fejében, mint előfizetési díjat, évi 600 Pengőt fizessen. Az E. K. T. legutóbbi ülés valamelyikében ezt a kérésünket méltányolta s az összeget kilátásba helyezte. Választmányunk központi munkáját ezekben kívántam vázolni.

Az Egyesületünk azonban az egyes egyházközségekben él és működik s az évi közgyűlésen ezekről kellene elsősorban beszámolnunk. Éppen ezért most azokról szeretnék szólni, akik jelen gyűlésünkről újra kénytelenek voltak elmaradni, Egyletünk Vezetőségének alkalma volt beszélgetni Dr. Gál Miklóssal, Egyletünk elnökével, főgondnokunkkal, ki nagy önmegtadással és türelemmel intézi az elszakadt egyházközségeink sorsát. Arról az egyleti munkáról, melyet odaát tudunk végezni, könnyű beszámolni, — mondta — mert ilyen munkának lehetősége egyáltalában nincs. Az ottani egyleti életi beszámoló helyett ez alkalommal, gondolom, inkább néma, de buzgó fohászt küldjünk fel a Gondviselő jó Istenhez, mellyel részükre erőt, lelket és életet kérünk, hogy birni tudják a nehéz sorsot addig is, míg új hajnal derenghet reájuk s minden magyarokra.

Még mindig elrendezetlen Egyletünkben a Duna-Tisza menti egyházkör Dávid F. Egyletének kérdése, mely a maga külön munkájáról, arra való hivatkozással, hogy külön egyesület, beszámolót nem küldött. Gondolom, az elkövetkezendő évben, ezt a függő kérdést tisztáznunk kell, mert a Magyarországi Unitárius Egyház keretében csak egy Dávid Ferenc Egyletnek van helye. Az ők teljes bekapcsolódásuk bizonyára eredményesen fogja befolyásolni és termékenyen fogja elmélyíteni azt a nagy közös munkát, melyet egyháztársadalmi úton végeznünk kell.

Az egyes egyházkörök közül, mint egyházkör, csak a há-

romszéki és az udvarhelyi kör küldött be szakszerű jelentést arról, hogy a szokásos ünnepeket az elmúlt évben is megtartották. Ezenkívül beérkezett a marosi körből a szentgericei, a vadadi, az iklandi, a szabédi, a szentháromsági, a nyárad-szentlászlói, a marosvásárhelyi, a nyáradgálfalvi, a csókfalvi egyházközségek egyleti jelentése, a Keresztúrkörből a keresztúri, a firtosváraljai, korondi, tordátfalvi, ravai, énlaki, kedei, gágyi, medeséri, csekefalvi, tarcsafalvi, csehétfalvi és jánosfalvi egyházközségek egyleti jelentése.

Tekintettel arra, hogy ezen egyes jelentések külön méltatása nagyon elnyújtaná jelen gyűlésünket, arra kérem a közgyűlést, szíveskedjék ettől eltekinteni. Különbön is olyan későn érkeztek be ezek a jelentések is, hogy rövid összefoglalót nehez lett volna készítenem. E helyett a beszámoló helyett tisztelettel azt javaslom, hogy hívjuk fel a még jelentést nem tett egyházközségeket is, hogy ez év végéig jelentéseiket juttassák el hozzánk, hogy így a választmányunk által kítűzött könyvjutalmat lehetőleg minden egyházközségben végzett munka megfelelő méltánylása után tudjuk majd odaítélni.

Abban a reményben, hogy az új életbevaló belezökkenés fokozatosan mind eredményesebbé teszi munkánkat, jelen közgyűlésünkre szánt tisztelettel zárom a jelentésemet és tisztelettel kérem annak elfogadását.

Dr. Fikker János.

Márkos Ferenc.

1859 – 1941.

A Nagy- és Kishomoródmente népének meghatóan széleskörű részvétnyilvánítása mellett kísérték utolsó útjára Homoródjánosfalván december hó 15-én Márkos Ferenc kisgazdát, a község vezetőemberét és az egyházközség tiszteletbeli gondnokát. Az egyházi szertartást Kiss Sándor helybeli lelkész vezette, beszédében megemlékezvén az elhunytól, mint a közügyek önzetlen munkásáról, kiemelve emellett páratlanul álló ritka nemes emberi tulajdonságait.

Márkos Ferenc vallás-erkölcsi alapon gondolkozó és munkálkodó, bibliás székely ember volt, ki polgári és egyházi vezetőivel karöltve dolgozott. Hetven évvel ezelőtt a székelykeresztúri gimnázium diákja, onnan az ekeszarvához tér vissza s Jánosfalván fejté ki a község népére és intézményeire áldásos működését. Tanulótársainak életfolyását szerető figyelemmel kíséri egész életén át. Mint gazda legelső helyen áll, földjei megművelése mellett maga készíti sajátkezüleg szekereitől kezdve minden munkaeszközét. Kora ifjúságától kezdve a vidék

vezetőemberének tekintik. Házatája különösen a Székely-Kirendeltség működése idején, de azután is, a Jánosfalván megforduló vezetőemberek találkozóhelye. Erkölcsei ítélőképessége és magatartása ingadozást nem ismert, ami különösen nagy áldást jelentett a községre a megszállás idején.

Sírjánál a vidék értelmisége nevében Báró József városfalvi lelkész, kispapok nevében Tamás Gábor mondottak bucsúszavakat, a gyászzenét pedig a daróci fúvózenekar szolgáltatta. A székely nép részvételével impozánsan mutatta meg, hogy az erkölcsi értékeket mindenneknek fölébe helyezi.

JÓZAN MIKLÓS: *Mit hisznek az unitáriusok?* Még 1922-ben összeállított volt a főt. Püspök úr egy kis füzetet az unitáriusok hitéről, mely bibliai alapon röviden, világosan elmondja az unitárius ember meggyőződését. A füzet a történelmi unitarizmus elveit igyekszik kidomborítani.

SZENT-IVÁNYI SÁNDOR: *Útravaló.* A szünidőre utazó unitárius ember számára tesz fel kérdéseket és nyújt megoldást a biblia egy-egy aranymondásával és ad utasítást arra nézve: miképpen olvassuk a Szentírást egyes kérdésekkel kapcsolatosan.

SZENT-IVÁNYI SÁNDOR: „*Mit mond az írás*“. I. A szenvedésről. A hét minden munkás napjára ad a bibliából egy-egy kérdésre feleletet. A biblia olvasók számára valóban hasznos útmutató.

FERENCZ JÓZSEF: *Törvény a belső emberek választásáról és kinevezéséről.* A törvénynek magyarázattal ellátott újabb kiadása. Kiadó hasznos szolgálatot tesz egyházi életünknek e törvény kiadásával, mert ma már a Tóth György dr. által összeállított unitárius egyházi törvények nem kaphatók.

MIKÓ IMRE: *Huszonkét év (1918—1940.). Az erdélyi magyarság politikai története 1918. december hó 1-től 1940. augusztus 30-ig.* A kiváló fiatal írónak és képviselőnek hatalmas tanulmánya, amely nemcsak egy felekezetet, hanem az egész magyarságot érdekli. E könyv egyike a legértékesebb magyar szellemi termékeknek. Méltatására még visszatérünk.

ÚJÉVI TISZTELGÉS A FŐTISZT. PÜSPÖK ÚRNÁL ÉS EGYH. FŐGONDNOK ÚRNÁL. A régi szokáshoz és gyakorlathoz híven a tisztelgők és jókivánók népes serege kereste fel újév első napján az unitárius püspöki házat, hogy újévi jókívánatait kifejezze. A főtiszt. püspök úr és dr. Gelei József főgondnok úr együtt fogadták az üdvözlést, melyet dr. Kiss Elek egyh. főjegyző tolmácsolt. Rámutatott egyházunk nehéz és küzdelmes múltjára s megállapította, hogy helyzetünk most is aggodalmas, felekezeti iskoláink megőrzése, papjaink és tanítóink helyzetének javítása főfeladatunk kell, hogy legyen. Bízalommal tekint a jövőbe, mert reméli, hogy a főtiszt. püspök úr és főgondnok úr ismert egyházszeretetével, ősi székely szívósságával, akadályt nem ismerő buzgó lelkesedésükkel — e nehéz időkben is — diadallal megvívják a küzdelmes harcot. Ehhez kéri a jó Isten áldását, segedelmét ez újévben. Püspök és főgondnok úr úgy a főjegyző afiának, mint a megjelent nagyszámú híveknek megköszönték a szíves jókívánásokat. Elismerik egyházunk jelen küzdelmes helyzetét, de a múlt és nagy elődeik példája, magyar unitárius fajunknak szeretete és sorsa arra buzdítják, hogy ők is minden erejükkel biztosítsák unitárius anyaszentegyházunk jelenét és jövőjét. Ebben a tekintetben pedig akadályt nem ismernek s míg a jó Isten erőt, egészséget ad, ezért dolgozni meg nem szűnnek. Ehhez a munkához kéri úgy a jelenlevők, mint az összes unitárius hívek segítő munkáját, hogy együttes erővel munkálhassuk egyházunk és magyar hazánk javát. Isten áldása legyen egyházunkon!

FŐTISZTELENDŐ PÜSPÖK ÚR BUDAPESTI ÚTJA. Az elmúlt december hó folyamán Főtisztelendő József Miklós püspök úr és Csifó Nagy László egyházi titkár afia Budapestre utaztak, hogy különböző sürgős egyházi ügyeinkben a minisztériumokban eljárjanak. Ez alkalommal a Főtisztelendő Püspök urat a Kormányzó Úr Ó Főméltósága kihallgatáson fogadta. Főtisztelendő Püspök úr megköszönte a Kormányzó Úr Ó Főméltóságának az állásában történt legmagasabb megerősítést és Egyházunkat kormányzó úr jóindulatába ajánlatta.

Főtisztelendő Püspök úr a Felsőházban a költségvetések tárgyalásával kapcsolatosan felszólalt, beszédében rámutatott egyházunk súlyos anyagi helyzetére.

A vallás- és közoktatásügyi minisztériumban eljártak az 1942. évi költségvetés megállapítása ügyében, a lelkészi kongruák végleges rendezése érdekében. Kérték lelkész afiai részére újabb segély folyósítását, esperes afiai részére az esperesi tiszteletdíj utalását. Ugyancsak sürgették a lelkészek részére 1941 január hó 1-től a véglegesen megállapított kongrua összegének utalását. A lelkészi kongrua végleges rendezésével kapcsolatosan ígéretet kaptak, hogy a minisztérium intézkedni fog, hogy a lelkészeket is a főgimnáziumi tanárokéhoz hasonló kategóriákba osszák be, s korpótlékaikat is ennek megfelelően utalják a jövőben; addig is a minisztérium rövidesen egy újabb segélyösszeget fog utalványozni.

Eljártak a felekezeti iskoláink és felekezeti tanítóink fizetésének rendezése ügyében. Remélhetőleg e kérdés is a közel jövőben közmegnyugvásra végleges rendezést nyer.

Sürgették a tanáraink végleges besorolásának eszközését. Menekült tanulóink részére segélyt kértek.

Sürgették a még ki nem utalt családi és korpótlékok utalását. A földművelésügyi minisztériumban eljártak a gazdasági iskola építési ügyében, az 1942. évi államsegély és más kérdésekben.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Mindazon kedves hiveinknek, akik a szent karácsony és az újesztendő alkalmából fölkerestek üdvözlő soraikkal, ez úton mondok magam és családuink nevében hálás köszönetet. Viszont én is a legboldogabb újévet kívánom kinek-kinek — valahol Nagy-Magyarországon.

Kolozsvár, 1942 január 6.

Józan Miklós,
püspök.

A NAGYVÁRADI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG HIREI
A nagyváradai unitárius szegény gyermekek karácsonyfa-ünnepélyét az idén is megtartotta az egyházközség és gondoskodott szegény gyermekeiről úgy, ahogyan azt a jelenlegi körülmények megengedték.

Az ezerféle gond mellett a fáradtságot nem ismerő leányaink bejárták szorgalmasan a nagy városnak utcáit, hogy minden szíves adakozónak filléreit összegyűjtsék s hogy azzal örömet szerezzenek azoknak a gyermekeknek, akikről más nem gondoskodhatik. Kitartó türelmes munkával sikerült összeszedni ajándékokban, pénzben mintegy 150 P-t, melyből szegény gyermekeink valamennyien részesültek.

Az ünnepélyen a gyermekek a maguk önálló elképzelése szerint vettek részt. Egy-egy költeményt adtak elő. Megnyitó

beszédet mondott Istvándi Sarolta, a nagyváradi Szilágyi Erzsébet ref. Leánygimnázium kitűnő II. osztályos tanuló növendéke. Szavaltak Szabó Dénes I. el. o., Szabó Zoltán III. el. o., Benedek Janka II. el. o., és Nagy Etelka III. el. o. tanulók. Három első olyan nagy tehetséggel szavalta el egyénileg választott költeményét, hogy az még felnőttek dicséretére is vált volna.

Mi, nagyváradi unitáriusok, őszinte örömmel fogadtuk ezt a kicsiny ünnepélyt, melyen a gyermeki léleknek igazi egyéni megnyilatkozása jutott kifejezésre. Boldogok vagyunk, hogy egyházközségünkben tehetségesek vannak, mert így az unitárizmusnak itt is jövője látszik kibontakozni.

Az egyházközség vezetősége az újév első napjaiban tisztelő látogatásokat tett a város vezető hatóságainál, midőn az illetékeseknél egyházközségünk óhajait juttatta kifejezésre. Így templomhelyet és megfelelő támogatást kért, melyet megelégedésünkre az illetékes hatóságok vezetői készséggel fogadtak. Igéreteket kapott az egyházközség vezetősége, hogy a legmesszebbmenő támogatást nyújtják egyházközségünknek.

Barla Dezső, a nagyváradi unitárius egyházközség gondnoka, a dr. Gelei József főgondnok úr által kitűzött 100 P-ös pályadíj mellé egy II.-t ajánlott meg, miszerint a „Nemzetnevelő gondolat“ ápolását célozó dolgozatok közül a második 50 P jutalomban részesíttessék.

Ezen a helyen is meg kell említenünk, hogy jelen ajánlat olyan adakozótól származik, akinek szíves adományai nélkül a megszállás ideje alatt egyházközségi életünk a pusztulás örvényébe jutott volna.

Barla Dezső gyógyszerész gondnokunk a szegény, de tanulni óhajtó gyermekeink ügyét is szívesen támogatja a Berde-Bizottsághoz erre a célra szintén 50 P-t juttat. Ezt pedig teszi azért, mert tudja, hogy azé a nemzeté a jövő, amelynek fiai áldozathozatalra képesek. Hálánkat köszönetben fejezhetjük ki a Mindenhatónak azért, hogy egyházközségünknek olyan világi vezetőt adott, aki egyházközségünknek ütőereit atyai gondjában sok szeretettel tartja. Az újév elején őszinte szívvel kívánunk minden egyházközség számára sok ilyen megértő férfit.
Köntés Béla, lelkész.

AZ ELVETETT MAG CSIRÁKBA SZÖKKEN. Főgondnokunk okleveles lelkészeink számára „A lelkész a falu népének nemzetnevelője“ címen pályatételt tűzött ki. Alig látott napvilágot a kihirdetés, Barla Dezső nagyváradi gyógyszerész a következő bejelentéssel csatlakozik a főgondnok kezdeményezéséhez:

Méltóságos Főgondnok Úr!

A nemzetnevelési gondolat ápolására kiírt pályatételt,

tekintettel a mai viszonyokra, annyira fontosnak és időszerűnek tartom, hogy indítatva érzem magam egy 50 pengős második díj kitűzésére. Nagyon kérem, hogy fogadják ezt olyan szívesen, amilyen jó lélekkel adtam.

Nagyrabecsüléssel és őszinte tisztelettel:

Barla Dezső,
gyógyszerész.

BUDAPESTI HIREK. December hónap karácsony hónapja, a szeretet megszületésének hava, az ajándékozás ideje. Nem csoda, hogy a budapesti unitárius egyház életében ez a hónap ősidők óta az Unitárius Nők Szövetségének munkájával telik el. Ez a munka december 8-án a Szeferke helyiségében tánccal egybekötött műsoros estéllyel kezdődött, amelyen bevezetőt *Buzogány* Anna tanárnő, a szövetség tiszteletbeli elnöke tartott. *Ürmössy* Zsigmond 230 saját felvétel bemutatásával „A Székelyföld fenyevese között” címen érdekesítő előadásban mutatta be Székelyország szépségeit. A *Percellné-Kozma Flóra* leányegyesület és a *Brassai* Sámuel ifjúsági egyesület tagjai Fenőjelenetet adtak elő. Énekelt *Varga* Istvánné, *Berei* Mária, *Nagy* Sándor és *Márkos* Jenő, csüördögölőt járt *Benczédi* Sándor. A jól sikerült előadás után táncra perdült az ifjúság s a jótékony szórakozásnak a késő éjjeli órákban lett vége. Csendes hangyaszorgalommal végezték a szeretet ünnepére való készülést a nőszövetség tagjai már a szövetségi munka megkezdésétől kezdve és karácsony előtt jól sikerült karácsonyi vásárt és karácsonyi gyűjtést rendeztek. Az így egybegyűlt összeget azután felhasználták a nyomor enyhítésére. A szent jelszó az volt: Legalább a karácsonyi ünnepek alatt ne legyen éhező gyermek, vagy hogy ne legyen nélküli család. Odaadták az összegyűlt filléreket megszorítva a szeretet munkájától megáldott női kezek. Gyermekeinket és ifjainkat szép karácsonyi ünnepélyekkel örvendeztették meg, ellátva őket a szív mélyéből fakadó kedves irral, lelki és testi édességgel, békítő és buzdító kézfogással. A legcsendesebb volt a legáldásteljesebb munka, a felnőttek megajándékozása. Adtak, akinek adhattak és annak adtak, aki megérdemli és rászorul az adakozásra. Isten áldása van az ilyen adakozáson. Elmondhatja a Nőszövetség, hogy jó munkát végzett. Ezt a munkát egyedül az egy igaz élő Isten jutalmazhatja. Ő tőle várjuk a Nőszövetség emberfeletti munkájára az áldást, ami el nem maradhat.

Ujvári László.

NEMZETVÉDELMI KERESZT kitüntetésében részesültek unitárius afiai közül: *Andrássy* Ferenc műszaki tisztviselő, *Balázs* József tanár, *Botár* István képviselő, *Gyallay* Pap Domokos, *Lőrinczy* Zoltán tanár, dr. *Mikó* Imre képviselő, *Müller* Géza mérnök, *Kelemen* Tibor tisztviselő, *Pap* István tanár,

Rázmán Piroska Kolozsvárról, v. Gidó Béla, köröspataki Kiss Károly lelkész, vitéz Kozma Ferenc ny. altábornagy, Nagy Áron, dr. vitéz Szinte János MÁV. igazgató, Szent-Iványi Sándor afia Budapestről. Örvendünk, hogy unitárius afiai közül ily szép számmal nyertek kitüntetést.

ÚJ DOKTOROK. A kolozsvári tud. egyetemen a következő jeles unitárius ifjakat avatták doktorrá december hó folyamán: *Gyallay Pap Domokos, Kiss Zoltán és Márkos Jenő* afiait. Mind a hárman tősgyökeres, történelmi unitárius családok sarja. További szerencsét kívánunk munkásságukra.

A KRIZA ÖNKÉPZŐKÖR MUNKÁSSÁGÁBÓL. A *Kriza önképzőkör* a jelen tanévben teljes lendülettel folytatta azt a munkát, amelyet az elődök oly nagy sikerrel és dicsőséggel teljesítettek. December 6-án, a Kormányzó úrnak öfőméltóságának nevenapján, nagyszabású műsoros ünnepélyt rendezett, mely műsornak egyik pontját a Wesselényi Lövészegylet ünnepélyén is előadtak igen nagy sikerrel. Ugyancsak szép karácsonyi ünnepélyt rendeztek a szünet előtt való napon.

GÁLLFY MÓZES H. TANÁRT, a „Krizsa önképzőkör“ védnökét a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a kolozsvári tudományegyetem mellé felállított Teleki Pál tudományos intézethez r. tanárnak nevezte ki. Minket két szempontból érint ez a kinevezés. Egyik a veszteség szempontja, mert intézetünk egyik fiatal tehetséges tanárát veszítette el benne, a tanuló ifjúság pedig megértő, nevelő irányítóját sajnálja eltávozásával. A másik szempont a tiszta öröm szempontja. Gállfy Mózes barátunk egész fiatalon olyan munkakörbe és lehetőségek közé került, amely csak kevés kiváltságos embernek adatik meg. Midőn távozó tanár afiának szép haladásához sikert és szerencsét kívánunk, kérjük munkájára Istennek bőséges áldását, hogy sikeres munkájával az unitárius névnek is dicsőségre szolgálhasson.

A SZERETET ADOMÁNYA. Kolozsváron Halászi József kisiparosnak meghalt a gimnáziumunkban végzett és már állásban levő fia. A bánatos szülők oly korán elhalt fiúknak megmaradt ruháit: egy drb. téli kabátot, egy drb. felöltőt és négy drb. ruhát, mindeniket kifogástalan új állapotban, a szegény tanulóknak adományozták. A gondviselő Isten, a szenvedők vigasztalója áldja meg az adakozókat és enyhítse meg nagy bánatukat.

A CSERKÉSZEK KARÁCSONYFÁJA. A cserkészek karácsony előtt megrendezték az unitárius kollégium cserkészszónokában a szokásos karácsonyfa-ünnepélyt. Ezen szép alkalmi előadások hangzottak el a fiúk részéről s aztán a cserkész fiúk teát szolgáltak fel. A szép ünnepélyen jelen volt dr. Kiss Elek

főjegyző (a főt. püspök úr Budapesten volt), a teológiai és a gimnáziumi tanári kar is. A főjegyző úr szép beszédben méltatta a karácsonyfagyújtás áldott alkalmát.

KARÁCSONYFA A DIÁKOK RÉSZÉRE. A kolozsvári unitárius kollégiumban 32 olyan menekült diák maradt, akik karácsony estéjén nem mehettek haza. Hogy az áldott szent estén az itt maradni kényszerült fiúk ne maradjanak ridegen magukra, a Nők szövetsége gondoskodott karácsonyfáról és némi karácsonyi ajándékról. Különösen Vajna Lajosné, sz. Br. Diószeghy Ila úrnő volt fáradságtalan a karácsonyfa és ajándékok elkészítésében. Ünnepszombatján a menekült diákok szobájában is felgyűlt a karácsonyfa s a szüleitől távol levő fiúk könnyes szemmel hálálták meg a szeretet adományát. Ez alkalomra rendezett ünnepélyen jelen voltak a már említett Vajna Lajosné mellett dr. Mikó Lőrincné, Csifó Salamonné, Gállfy Zsigmondné, Benczédi Pálné és Benczédi Pál vallástanár. Itt említjük meg, hogy a Nők szövetsége máskülömben is kiválóan szép munkát fejt ki a tanulók gondozása körül.

EMLEK A KÖZELMÚLT DICÓSÉGÉBŐL. A Protestáns Egyetel 1874. évi közgyűlése alkalmából a Fővárosi Lapok 245. számában a következő tudósítást olvashatjuk:

„Úgy látszik, hogy Kolozsvárt nem panaszkodhatnak az egyházi szónoklat hanyatlása miatt. Nekünk, budapestieknek, az újabb időben két hitszónokot volt alkalmunk hallani; az unitárius *Ferencz Józsefet* és most *Szász Gerőt* s mind a kettő oly jeles prédikátor, hogy ha mindenütt ily szónokok, ily szeltemben és ily melegen hirdetnék az ígét, nem lenne ok panaszkodni amiatt, hogy a templomokat nem járják eléggé.“

NYIREDY ERZSIKÉT, boldogemlékü *dr. Nyiredy Géza* kiváló tanár leányát az E. K. Tanács tisztviselőnőnek alkalmazta. Az egyház benne kiváló munkaerőt nyert. Sok szerencsét kívánunk az új munkakörhöz.

ELJEGYZÉS. *Pap Lenke* és *dr. Jakab Gyula* december hó 24-én, Énlakán jegybe léptek. Sok szerencsét kívánunk.

HÁZASSÁGKÖTÉSEK. *Dávid Margit* és *Vörös István* a kolozsvári unitárius gimnázium tanára december hó 23-án az unitárius kollégiumban tartották esküvőjüket. Az egyházi áldást dr. Fikker János dékán adta rájuk.

Szentgericzei Gál Anna és *Tóth Kálmán* tanár, egyetemi könyvtári segédőr december hó 27-én tartották esküvőjüket. Egyházi áldásban *Józan Miklós* püspök úr részesítette.

Benedek Ilona és *Székely Gyula* kolozsvári s. lelkész december hó 27-én tartották esküvőjüket a kolozsvári unitárius

templomban. Egyházi áldásban Józan Miklós püspök úr részé-
sítette.

A szeretet Istenének áldása kísérje az ifjú párokat életü-
kön keresztül.

NYILVANOS KÖSZÖNET. Mndazok az ismerőseim, jó-
akaróim és barátaim, akik az elmúlt évi hosszas betegségem
alatt szíves részvétükkel — és az ezt követő nyugalomba vonu-
lásom alkalmából jókívánságaikkal felkerestek, fogadják há-
lás köszönetemet.

A hódmezővásárhelyi, nagyajtai és bölöni egyházközsége-
nek, amelyekhez 44 évi munkásságom emlékei fűznek, adjon az
Úristen tékességet, virágzást és boldog jövőndőt.

Bölön, 1942 január hó.

Lőfi Ödön,
nyug. unitárius lelkész.

HALÁLOZÁSOK. *Dr. Balogh István* ny. szolgabíró, tarta-
lékos főhadnagy, frontharcos, 1941 november hó 12-én, Toroc-
kón, 54 éves korában hosszas szenvedés után lelkét visszaadta
teremtőjének. „Nemes gondolkozású, arany szívű ember volt.
Fájdalmait is mosolyogva titkolta. A kevés jót is sok hálával
viszonozta.“ Korai halálát nagy kiterjedésű rokonság és baráti
kör gyászolja.

Balázs Andrásné, sz. Balogh Ilona életének 61-ik, boldog
házasságának 38-ik évében nehéz szenvedés után december hó
18-án, Székelyderzsben csendesen elhunyt. Balázs András tb.
esperes, gyermekei és unokái mellett nagy rokoni és baráti kör
gyászolja.

László János ny. államvasuti főfelügyelő, tb. presbiter, egy-
házi tanácsos életének 70-ik évében visszaadta nemes lelkét Te-
remtőjének. Temetése 1942 január 1-én volt a kerepesi te-
metőben.

Tanka Károly aranyostordai egyházköri felügyelő gondnok
1942 január hó 7-én hirtelen meghalt. Halálát árván maradt
családján és az unitárius egyházon kívül is széles körben gyá-
szolják.

Megboldogult afiait a gondviselő Isten szeretete áldja meg
haló poraikban s a gyászolókat pedig vigasztalja meg a hit bol-
dogító, megnyugvást adó erejével.

NYUGTÁZÁS. Az egyesület pénztárába december 11-től ja-
nuár 10-ig *előfizetői díjat* fizettek: Dr. Ferencz Aron Kolozsvár,
Pokke Jánosné Bölön, 1940-re; v. Kozma Ferenc, Budapest;
Kovács Endre, Gyimesbükk, 1941—1942-re; Kelemen Árpád,
Sepsibesenyő 1940—1941-re; K. Kereseő József, Budapest,

